



**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 7 lutego 2020 r.

Druk nr 66

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o związku metropolitalnym w województwie pomorskim.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Ryszarda Świlskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

- | | |
|-------------------------|-----------------------|
| (-) Bogdan Borusewicz | (-) Stanisław Lamczyk |
| (-) Marcin Bosacki | (-) Ewa Matecka |
| (-) Leszek Czarnobaj | (-) Janusz Pęcherz |
| (-) Zygmunt Frankiewicz | (-) Sławomir Rybicki |
| (-) Beniamin Godyla | (-) Ryszard Świlski |
| (-) Janusz Gromek | (-) Wadim Tyszkiewicz |
| (-) Kazimierz Kleina | |

U S T A W A

z dnia

o związku metropolitalnym w województwie pomorskim

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i tryb tworzenia oraz zasady funkcjonowania związku metropolitalnego w województwie pomorskim, zwanego dalej „związkiem metropolitalnym”.

2. Związek metropolitalny jest zrzeszeniem gmin województwa pomorskiego, charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, który zamieszkuje co najmniej 1 000 000 mieszkańców.

3. W skład związku metropolitalnego wchodzi miasta na prawach powiatu: Gdańsk, Gdynia i Sopot.

Art. 2. 1. Związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Związek metropolitalny ma osobowość prawną.

3. Samodzielność związku metropolitalnego podlega ochronie sądowej.

Art. 3. 1. O ustroju związku metropolitalnego stanowi jego statut.

2. Projekt statutu związku metropolitalnego i jego zmian podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

3. Statut związku metropolitalnego podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Rozdział 2

Tworzenie związku metropolitalnego w województwie pomorskim

Art. 4. 1. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia:

- 1) tworzy w województwie pomorskim związek metropolitalny, ustalając jednocześnie jego nazwę i siedzibę jego władz;

2) ustala i zmienia granice związku metropolitalnego w województwie pomorskim przez wskazanie gmin i powiatów wchodzących w skład związku metropolitalnego.

2. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, Rada Ministrów uwzględnia:

- 1) istniejące formy współpracy gmin oraz powiatów;
- 2) powiązania funkcjonalne oraz zaawansowanie procesów urbanizacyjnych;
- 3) jednorodność układu osadniczego i przestrzennego, uwzględniającego więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe.

3. Zmieniając granice związku metropolitalnego Rada Ministrów ustala nowe granice istniejącego związku metropolitalnego, z tym że obszar związku metropolitalnego w nowych granicach powinien obejmować co najmniej obszar tych gmin, które znajdują się w dotychczasowych granicach związku.

Art. 5. 1. Rozporządzenia, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, wydawane są na wniosek ministra właściwego spraw administracji publicznej.

2. Rozporządzenia, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, mogą zostać wydane także na wniosek rady gminy, której obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego.

3. Rada gminy, o której mowa w ust. 2, składa wniosek do ministra właściwego do spraw administracji publicznej, za pośrednictwem wojewody pomorskiego.

4. Wojewoda pomorski, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wniosku, przekazuje go wraz ze swoją opinią, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien zawierać:

- 1) uzasadnienie;
- 2) stanowisko wnioskodawcy dotyczące spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 4 ust. 2;
- 3) dane statystyczne dotyczące liczby ludności oraz powierzchni terenu objętego wnioskiem;
- 4) wyniki konsultacji z mieszkańcami w poszczególnych gminach uwzględniające liczbę osób uprawnionych do głosowania, liczbę osób, które wzięły udział w konsultacjach oraz liczbę oddanych głosów popierających, przeciwnych i wstrzymujących;
- 5) informację o spełnieniu wymogów, o których mowa w art. 6 ust. 3 lub 4;

- 6) określenie szacunkowych kosztów jednorazowych i stałych, będących skutkiem wydania rozporządzenia;
- 7) określenie szacunkowych planów dochodów i wydatków związku metropolitalnego w kolejnych dwóch latach budżetowych następujących po wydaniu rozporządzenia.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, należy dołączyć:

- 1) uchwały rad gmin, których obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego, w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami;
- 2) uchwały rad powiatów, na obszarze których jest położona co najmniej jedna gmina, której obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;
- 3) uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zawierające opinie, o których mowa w art. 6 ust. 1 lub 2;
- 4) mapę topograficzną z zaznaczeniem granic gmin objętych wnioskiem.

Art. 6. 1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, wymaga zasięgnięcia opinii:

- 1) rad gmin, których obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego poprzedzonych przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami;
- 2) rad powiatów, na obszarze których jest położona co najmniej jedna gmina, której obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;
- 3) sejmiku województwa pomorskiego;
- 4) wojewody pomorskiego.

2. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, w przypadku zmiany granic istniejącego związku metropolitalnego, wymaga zasięgnięcia opinii:

- 1) rad gmin, których obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego poprzedzonych przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami;
- 2) rad powiatów, na obszarze których jest położona co najmniej jedna gmina, której obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;
- 3) zgromadzenia związku metropolitalnego;
- 4) sejmiku województwa pomorskiego;
- 5) wojewody pomorskiego.

2. W przypadku niewyrażenia opinii, o której mowa w ust. 1 i 2, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o opinię, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

3. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, wymaga pozytywnej opinii:

- 1) rad co najmniej 70% miast na prawach powiatu, których obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;
- 2) rad co najmniej 70% powiatów, na obszarze których jest położona co najmniej jedna gmina, której obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;
- 3) rad co najmniej 70% gmin niemających statusu miasta na prawach powiatu, których obszar ma znajdować się w granicach związku metropolitalnego;

4. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, w przypadku zmiany granic istniejącego związku metropolitalnego, wymaga pozytywnej opinii:

- 1) zgromadzenia związku metropolitalnego;
- 2) rad gmin, których obszar znajduje się poza dotychczasowymi granicami związku metropolitalnego.

Art. 7. 1. Rozporządzenia, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, wydawane są nie później niż 30 czerwca.

2. Związek metropolitalny jest tworzony z dniem 1 lipca, z tym że realizację zadań związek metropolitalny rozpoczyna z dniem 1 stycznia roku następnego.

3. Zmiana granic związku metropolitalnego następuje z dniem 1 stycznia.

Art. 8. 1. W przypadku tworzenia związku metropolitalnego Prezes Rady Ministrów, na wniosek wojewody zgłoszony za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego spośród wójtów (burmistrzów lub prezydentów miast) gmin, których obszar obejmuje związek metropolitalny.

2. Pełnomocnik, o którym mowa w ust. 1, wykonuje zadania i kompetencje organów związku metropolitalnego:

- 1) w przypadku zgromadzenia związku metropolitalnego – do dnia jego pierwszej sesji;
- 2) w przypadku zarządu związku metropolitalnego – do dnia jego wyboru.

3. Obsługę pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego zapewnia właściwy urząd gminy.

Art. 9. 1. Do zadań pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego należy przygotowanie organizacyjne i prawne związku metropolitalnego do wykonywania zadań publicznych, w szczególności:

- 1) opracowanie projektu statutu związku metropolitalnego;
- 2) opracowanie projektu uchwały w sprawie pierwszego budżetu związku metropolitalnego.

2. Pełnomocnik do spraw utworzenia związku metropolitalnego może zawierać porozumienia, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, oraz podejmować działania, o których mowa w art. 11. 3. Z dniem zakończenia wykonywania zadań i kompetencji organów związku metropolitalnego przez pełnomocnika, zadania pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego przechodzą na właściwe organy związku metropolitalnego.

Art. 10. Wojewoda może udzielić dotacji na działania związane z utworzeniem związku metropolitalnego.

Art. 11. 1. Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia wykonywania zadań publicznych przez związek metropolitalny:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego, na wniosek zarządu związku metropolitalnego, może zbyć nieodpłatnie część lub wszystkie posiadane przez siebie akcje lub udziały spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz związku metropolitalnego, o ile przedmiot działalności spółki jest związany z realizacją zadań związku;
- 2) jednostka samorządu terytorialnego oraz związek metropolitalny mogą postanowić w drodze zgodnych uchwał swoich organów stanowiących o przekształceniu jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego tej jednostki samorządu terytorialnego odpowiednio w jednostkę budżetową lub samorządowy zakład budżetowy związku metropolitalnego, o ile przedmiot ich działalności jest związany z realizacją zadań związku;
- 3) związek międzygminny, za zgodą związku metropolitalnego wyrażoną w drodze uchwały zgromadzenia tego związku, może postanowić w drodze uchwały zgromadzenia o przeniesieniu na związek metropolitalny wszelkich praw i obowiązków związku międzygminnego, o ile przedmiot jego działalności jest związany z realizacją zadań związku metropolitalnego.

2. Zbycie akcji lub udziałów, przekształcenie jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego oraz przeniesienie na związek metropolitalny wszelkich praw i obowiązków związku międzygminnego, o których mowa w ust. 1, następuje ze skutkiem na dzień 1 stycznia roku następującego po utworzeniu związku metropolitalnego.

3. Zbycie akcji lub udziałów jest jawne i następuje na podstawie umowy cywilnoprawnej.

4. Przekształcenie jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego w trybie przepisu ust. 1 pkt 2 skutkuje wstąpieniem jednostki powstałej w wyniku tego przekształcenia we wszelkie prawa i obowiązki jednostki, która podlegała przekształceniu, w tym wynikające z zezwoleń i koncesji oraz innych aktów administracyjnych.

5. Przepis ust. 1 pkt 2 i ust. 2 stosuje się odpowiednio do przekształcenia jednostek budżetowych oraz zakładów budżetowych związków międzygminnych, odpowiednio w jednostki budżetowe i zakłady budżetowe związku metropolitalnego

6. Przeniesienie praw i obowiązków, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, skutkuje wstąpieniem związku metropolitalnego we wszelkie prawa i obowiązki związku międzygminnego, w tym:

- 1) związane z wykonywaniem zadań publicznych;
- 2) wynikające z zezwoleń i koncesji oraz innych aktów administracyjnych.

7. Związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne na rzecz gmin – członków związku międzygminnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, niewchodzących w skład związku metropolitalnego, w okresie 3 miesięcy począwszy od przejęcia praw i obowiązków związku międzygminnego. Po tym okresie wykonywanie zadań na rzecz tych gmin jest możliwe na podstawie porozumienia.

Rozdział 3

Zakres działania związku metropolitalnego i jego zadania

Art. 12. 1. Związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w zakresie:

- 1) kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) rozwoju obszaru związku;
- 3) publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku;
- 4) współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku;
- 5) promocji związku i jego obszaru;

6) adaptacji do zmian klimatu i ochrony środowiska.

2. Na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań.

3. Na podstawie porozumienia zawartego z organem administracji rządowej związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania administracji rządowej.

Art. 13. 1. W celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 12, związek metropolitalny może:

- 1) tworzyć jednostki organizacyjne;
- 2) zawierać porozumienia z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej;
- 3) prowadzić działalność gospodarczą niewykraczającą poza obszar zadań o charakterze użyteczności publicznej.

2. Do organizacji i funkcjonowania jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

3. Porozumienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

4. Do porozumień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1696, 1815).

Art. 14. 1. Związek metropolitalny może tworzyć stowarzyszenia z jednostkami samorządu terytorialnego.

2. Do stowarzyszeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 713), z tym że do utworzenia stowarzyszenia jest wymaganych co najmniej 3 założycieli.

3. Związek metropolitalny może nawiązywać współpracę z podmiotami o charakterze metropolitalnym z innych państw.

Art. 15. Związek metropolitalny może udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej, jednostkom samorządu terytorialnego.

Art. 16. 1. Nadzór nad działalnością związku metropolitalnego sprawują Prezes Rady Ministrów oraz wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa.

2. Do nadzoru nad działalnością związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571, 1815).

Rozdział 4

Władze związku metropolitalnego

Art. 17. Organami związku metropolitalnego są:

- 1) zgromadzenie związku metropolitalnego, zwane dalej „zgromadzeniem”;
- 2) zarząd związku metropolitalnego, zwany dalej „zarządem”.

Art. 18. 1. Działalność organów związku metropolitalnego jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw.

2. Jawność działania organów związku metropolitalnego obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje zgromadzenia i posiedzenia jego komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów związku metropolitalnego i komisji zgromadzenia.

3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut związku metropolitalnego.

Art. 19. Zgromadzenie jest organem stanowiącym i kontrolnym związku metropolitalnego.

Art. 20. 1. Zgromadzenie składa się z delegatów gmin wchodzących w skład związku – po jednym z każdej gminy oraz powiatu.

2. Delegatami, o których mowa w ust. 1, są wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast oraz starostowie lub osoby przez nie upoważnione.

Art. 21. 1. Pełnomocnik do spraw utworzenia związku metropolitalnego zwołuje pierwszą sesję zgromadzenia na dzień przypadający w ciągu 30 dni od utworzenia związku.

2. Pierwszą sesję zgromadzenia, do czasu wyboru przewodniczącego, prowadzi najstarszy wiekiem delegat obecny na sesji.

Art. 22. Do wyłącznej właściwości zgromadzenia należy:

- 1) uchwalanie strategii rozwoju związku metropolitalnego;
- 2) uchwalanie statutu związku metropolitalnego;

- 3) uchwalanie ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego;
- 4) uchwalanie budżetu związku metropolitalnego;
- 5) rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu związku metropolitalnego oraz sprawozdań finansowych związku metropolitalnego;
- 6) wybór i odwołanie zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia przewodniczącego zarządu;
- 7) podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi z tytułu wykonania budżetu związku metropolitalnego;
- 8) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych związku metropolitalnego dotyczących:
 - a) zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony, dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała zgromadzenia jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad zarząd może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą zgromadzenia,
 - b) emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,
 - c) zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
 - d) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez zarząd oraz maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez zarząd w roku budżetowym,
 - e) tworzenia spółek prawa handlowego lub spółdzielni i przystępowania do nich oraz określania zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji,
 - f) tworzenia, przekształcania i likwidowania jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego oraz wyposażania ich w majątek.

Art. 23. 1. Zgromadzenie kontroluje działalność zarządu oraz jednostek organizacyjnych utworzonych przez związek. W tym celu zgromadzenie powołuje komisję rewizyjną.

2. W skład komisji rewizyjnej wchodzi delegaci. Członkostwa w komisji rewizyjnej nie można łączyć z funkcją przewodniczącego i wiceprzewodniczącego zgromadzenia.

3. Komisja rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu związku metropolitalnego i występuje z wnioskiem do zgromadzenia w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi. Wniosek w sprawie absolutorium podlega zaopiniowaniu przez regionalną izbę obrachunkową.

4. Komisja rewizyjna wykonuje inne zadania zlecone przez zgromadzenie w zakresie kontroli. Uprawnienie to nie narusza uprawnień kontrolnych innych komisji powoływanych przez zgromadzenie.

Art. 24. 1. Uchwały zgromadzenia są podejmowane podwójną większością głosów, chyba że ustawa niniejsza stanowi inaczej.

2. Warunek uzyskania podwójnej większości jest spełniony, jeżeli za przyjęciem uchwały głosuje:

- 1) większość ustawowego składu zgromadzenia;
- 2) taka liczba delegatów reprezentujących gminy, iż mieszkańcy tych gmin stanowią większość ludności zamieszkałej na obszarze związku.

3. Liczbę ludności, o której mowa w ust. 2, ustala się na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok głosowania.

Art. 25. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do działalności i organizacji zgromadzenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sejmiku województwa.

Art. 26. 1. Zarząd jest organem wykonawczym związku metropolitalnego.

2. W skład zarządu wchodzi 5 członków, w tym przewodniczący zarządu.

Art. 27. 1. Członkiem zarządu nie może być osoba, która nie jest obywatelem polskim.

2. Członkostwa w zarządzie nie można łączyć z:

- 1) członkostwem w organie jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) pełnieniem funkcji wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty lub ich zastępców;
- 3) wykonywaniem funkcji wojewody lub wicewojewody;
- 4) mandatem posła i senatora.

Art. 28. 1. Zarząd jest wybierany przez zgromadzenie, w głosowaniu tajnym.

2. W pierwszej kolejności wybierany jest przewodniczący zarządu, a następnie pozostali członkowie zarządu, na wniosek przewodniczącego zarządu.

Art. 29. 1. Zgromadzenie podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia zarządowi absolutorium.

2. Nieprzyjęcie uchwały, o której mowa w ust. 1, jest równoznaczne z przyjęciem uchwały w sprawie nieudzielenia zarządowi absolutorium.

3. Uchwała zgromadzenia w sprawie nieudzielenia zarządowi absolutorium jest równoznaczna ze złożeniem wniosku o odwołanie zarządu, chyba że po zakończeniu roku budżetowego zarząd został odwołany z innej przyczyny.

Art. 30. 1. Zgromadzenie rozpoznaje wniosek, o którym mowa w art. 29 ust. 3, na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia zarządowi absolutorium.

2. Po zapoznaniu się z wnioskiem i opinią, o których mowa w art. 23 ust. 3, zgromadzenie może odwołać zarząd większością co najmniej 3/5 głosów ustawowego składu zgromadzenia, w głosowaniu tajnym.

Art. 31. Do odwołania zarządu z przyczyny innej niż określona w art. 30 i rezygnacji zarządu lub poszczególnych jego członków stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 – 40 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

Art. 32. 1. Zarząd wykonuje zadania związku metropolitalnego niezastrzeżone na rzecz zgromadzenia.

2. Do zadań zarządu należy w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał zgromadzenia;
- 2) gospodarowanie mieniem związku metropolitalnego;
- 3) przygotowywanie projektu i wykonywanie budżetu związku metropolitalnego;
- 4) kierowanie, koordynowanie i kontrolowanie działalności jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego, w tym zatrudnianie i zwalnianie ich kierowników.

3. Zasady i tryb działania zarządu określa statut związku metropolitalnego.

Art. 33. Uchwały zarządu zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu zarządu w głosowaniu jawnym, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 34. 1. Zarząd wykonuje zadania przy pomocy urzędu metropolitalnego.

2. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu metropolitalnego określa regulamin organizacyjny uchwalony przez zarząd.

3. Do urzędu metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące urzędu marszałkowskiego.

Art. 35. 1. Organizację i zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego określają regulaminy organizacyjne uchwalone przez zarząd, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Do pracowników urzędu metropolitalnego oraz jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach samorządowych dotyczące pracowników urzędu marszałkowskiego oraz pracowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

Art. 36. 1. Zgromadzenie, na wniosek przewodniczącego zarządu, powołuje i odwołuje skarbnika związku metropolitalnego.

2. Sekretarz związku metropolitalnego i skarbnik związku metropolitalnego uczestniczą w pracach zarządu oraz mogą uczestniczyć w obradach zgromadzenia z głosem doradczym.

Art. 37. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do działalności i funkcjonowania zarządu oraz praw i obowiązków członków zarządu, skarbnika związku metropolitalnego i sekretarza związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zarządu województwa, członków zarządu województwa, skarbnika województwa oraz sekretarza województwa.

Rozdział 5

Mienie związku metropolitalnego

Art. 38. Mieniem związku metropolitalnego jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez związek metropolitalny.

Art. 39. Nabycie mienia przez związek metropolitalny następuje:

- 1) w drodze porozumienia z gminami, wchodzącymi w skład związku metropolitalnego;
- 2) w wyniku przejęcia od Skarbu Państwa na podstawie porozumienia, z wyłączeniem mienia przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń reprivatyzacyjnych oraz realizację programu powszechnego uwłaszczenia;
- 3) przez inne czynności prawne, w tym w drodze darowizn, spadków i zapisów.

Art. 40. 1. Oświadczenie woli w sprawach majątkowych w imieniu związku metropolitalnego składają dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i osoba upoważniona przez zarząd.

2. Zarząd może upoważnić pracowników urzędu metropolitalnego oraz jednostek organizacyjnych związku metropolitalnego do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności związku.

3. Jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań majątkowych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika związku metropolitalnego lub osoby przez niego upoważnionej.

4. Skarbnik, który odmówił kontrasygnaty, ma obowiązek jej dokonania na pisemne polecenie przewodniczącego zarządu oraz powiadomienia o tym zgromadzenia i regionalnej izby obrachunkowej.

Art. 41. 1. Związek metropolitalny nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania osób prawnych utworzonych przez związek, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Osoby prawne utworzone przez związek metropolitalny nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania związku metropolitalnego.

Rozdział 6

Finanse związku metropolitalnego

Art. 42. Związek metropolitalny samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na postawie uchwały budżetowej.

Art. 43. Przekazywanie związkowi metropolitalnemu, w drodze ustawy, nowych zadań wymaga zapewnienia środków finansowych koniecznych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów.

Art. 44. 1. Za prawidłowe wykonanie budżetu związku metropolitalnego odpowiada zarząd.

2. Zarządowi przysługuje wyłączne prawo:

- 1) zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez zgromadzenie;
- 2) emitowania papierów wartościowych, w ramach upoważnień udzielonych przez zgromadzenie;
- 3) dokonywania wydatków budżetowych;
- 4) zgłaszania propozycji zmian w budżecie związku metropolitalnego;
- 5) dysponowania rezerwą budżetu związku metropolitalnego;
- 6) blokowania środków budżetowych w przypadkach określonych ustawą.

Art. 45. Gospodarka środkami finansowymi znajdującymi się w dyspozycji związku metropolitalnego jest jawna. Wymóg jawności jest spełniany w szczególności przez:

- 1) jawność debaty budżetowej;
- 2) opublikowanie uchwały budżetowej oraz sprawozdań z wykonania budżetu związku metropolitalnego;
- 3) przedstawienie pełnego wykazu kwot dotacji celowych udzielanych z budżetu związku metropolitalnego;
- 4) ujawnienie sprawozdania zarządu z działań, o których mowa w art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2.

Art. 46. Dyspozycja środkami pieniężnymi związku metropolitalnego jest oddzielona od jej kasowego wykonania.

Art. 47. W okresie 3 lat następujących po roku, w którym związek metropolitalny został utworzony, do związku metropolitalnego i jednostek samorządu terytorialnego tworzących związek stosuje się odpowiednio art. 244 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 245 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649, 2020).

Art. 48. Kontrolę gospodarki finansowej związku metropolitalnego sprawuje regionalna izba obrachunkowa.

Rozdział 7

Dochody związku metropolitalnego

Art. 49. Źródłami dochodów związku metropolitalnego są:

- 1) udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze związku metropolitalnego;
- 2) składki od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego;
- 3) dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe związku metropolitalnego oraz wpłaty od zakładów budżetowych związku metropolitalnego;
- 4) dochody z majątku związku metropolitalnego;
- 5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz związku metropolitalnego;
- 6) odsetki od pożyczek udzielanych przez związek metropolitalny, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- 7) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody związku metropolitalnego;

- 8) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych związku metropolitalnego, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- 9) dotacje z budżetu państwa;
- 10) dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 11) inne dochody należne związkowi metropolitalnemu na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 50. 1. Wysokość udziału związku metropolitalnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze związku metropolitalnego w roku, w którym utworzono związek metropolitalny, wynosi 0,2%, a w latach następujących po roku, w którym utworzono związek metropolitalny, wynosi 5%.

2. Kwotę udziału związku metropolitalnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącego dochód budżetu państwa w roku, w którym utworzono związek metropolitalny, ustala się mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku odpowiednio przez 0,002 i wskaźnik równy udziałowi należnego w roku poprzedzającym rok bazowy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze związku metropolitalnego, w ogólnej kwocie należnego podatku w tym samym roku.

3. Kwotę udziału związku metropolitalnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącego dochód budżetu państwa, w latach następujących po roku, w którym utworzono związek metropolitalny, ustala się mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku odpowiednio przez 0,05 i wskaźnik równy udziałowi należnego w roku poprzedzającym rok bazowy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze związku metropolitalnego, w ogólnej kwocie należnego podatku w tym samym roku.

4. Wskaźnik, o którym mowa w ust. 2 i 3, ustala się na podstawie danych zawartych w złożonych zeznaniach podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu oraz rocznym obliczeniu podatku dokonany przez płatników, według stanu na dzień 15 września roku bazowego.

5. Przepisy art. 11 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23) stosuje się odpowiednio.

Art. 51. 1. Gminy wchodzące w skład związku metropolitalnego są obowiązane, począwszy od roku, w którym związek metropolitalny został utworzony, do wnoszenia na rzecz związku metropolitalnego składek ustalonych w sposób określony w ust. 2–5.

2. Roczna składka, o której mowa w ust. 1, składa się z części stałej i części zmiennej.

3. W roku, w którym utworzono związek metropolitalny, część stałą składki rocznej ustala się mnożąc 0,001 przez iloraz planowanych na rok budżetowy dochodów z tytułu udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustalonego z uwzględnieniem art. 89 tej ustawy.

4. W latach następujących po roku, w którym utworzono związek metropolitalny, część stałą składki rocznej ustala się mnożąc 0,005 przez iloraz planowanych na rok budżetowy dochodów z tytułu udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustalonego z uwzględnieniem art. 89 tej ustawy.

5. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań. Szczegółowe zasady ustalania wysokości zmiennej części składki rocznej oraz terminy płatności składek określa statut związku metropolitalnego.

Art. 52. Do składek, o których mowa w art. 51 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537, 2169, 2491 z 2018 r. poz. 106, 138, 398, 650, 723), z tym że kompetencje organu podatkowego wykonuje przewodniczący zarządu.

Rozdział 8

Przepis końcowy

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa o związku metropolitalnym w województwie pomorskim jest odpowiedzią na potrzebę instytucjonalnego wsparcia dla wykonywania zadań o charakterze przekraczającym kompetencje pojedynczych samorządów położonych w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot (dalej: OMG-G-S). Na zasadność wprowadzenia takiej regulacji wskazują: dotychczasowe wspólne oddolne inicjatywy samorządów i partnerów społeczno-gospodarczych zmierzające w kierunku integracji metropolitalnej; struktura przestrzenna i charakter powiązań funkcjonalnych pomiędzy różnymi częściami OMG-G-S, a także ustalenia wynikające z dokumentów strategicznych i planistycznych (w szczególności Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot).

OMG-G-S jest najważniejszym ośrodkiem metropolitalnym położonym w północnej Polsce i jednocześnie w południowej części basenu Morza Bałtyckiego o regionalnej, lecz także ponadnarodowej sile oddziaływania. OMG-G-S jest zamieszkały przez blisko 1,5 mln mieszkańców i obejmuje łącznie obszar o powierzchni 6,7 tys. km². Zasięg obszaru metropolitalnego wyznaczany jest nie tylko granicami administracyjnymi powiatów, ale przede wszystkim silnymi powiązaniem funkcjonalnymi związanymi z rynkiem pracy. Jednym z kluczowych elementów wskazujących na jego zasięg jest sieć transportowa, której podstawę stanowi Szybka Kolej Miejska, uzupełniana obecnie przez Pomorską Kolej Metropolitalną, która została uruchomiona w 2015 r. W 2011 roku powstało Stowarzyszenie Gdański Obszar Metropolitalny (obecnie Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot), zrzeszające aktualnie 57 miast, gmin wiejskich i powiatów, którego celem jest wspieranie integracji metropolitalnej i reprezentowanie interesów swoich członków. Współpraca metropolitalna w OMG-G-S obejmuje szereg inicjatyw w dziedzinach rynku pracy, promocji gospodarczej i turystycznej, edukacji, transportu, a także środowiska i kultury. W październiku 2015 roku, samorzady zrzeszone w stowarzyszeniu przyjęły Strategię OMG-G-S do roku 2030, Strategię Transportu i Mobilności OMG-G-S do roku 2030, Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych OMG-G-S do 2020 r. oraz Program Gospodarki Niskoemisyjnej OMG-G-S. W grudniu 2016 został przyjęty Plan Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do 2030 roku, dzięki czemu metropolia dysponuje pakietem dokumentów strategicznych

wyznaczających kierunki jej rozwoju na najbliższe kilkanaście lat. Pakiet dokumentów strategicznych OMG-G-S zawiera gruntowną analizę uwarunkowań przestrzennych, komunikacyjnych, gospodarczych i społecznych oraz plany rozwoju potencjału w perspektywie roku 2030. Wymienione dokumenty mogą stanowić podstawę do przygotowania strategii rozwoju związku metropolitalnego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego.

Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia w zakresie integracji metropolitalnej (zarówno krajowe, jak i zagraniczne), trudno o efektywne wykonywanie zadań z zakresu transportu zbiorowego oraz planowania przestrzennego (kluczowych przede wszystkim z punktu widzenia mieszkańca metropolii) tylko i wyłącznie w oparciu o oddolną współpracę samorządów. Problemem nie jest brak woli współpracy pomiędzy samorządami i partnerami społeczno-gospodarczymi, ale brak wystarczających środków na realizację tych zadań.

Związek metropolitalny to forma zrzeszenia jednostek samorządu terytorialnego, wprowadzona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych (Dz. U. 2015, poz. 1890). Zasadniczą różnicą w odniesieniu do funkcjonowania istniejących wcześniej struktur metropolitalnych było określenie katalogu obligatoryjnych zadań związku metropolitalnego i zapewnienie mu finansowania z budżetu państwa. Celem wprowadzenia regulacji było wzmocnienie potencjału rozwojowego polskich obszarów metropolitalnych - tak aby mogły stać się partnerami dla europejskich i światowych metropolii, a także żeby mogły z nimi konkurować. Ustawa z 2015 roku, dająca, po spełnieniu określonych przesłanek, możliwość utworzenia w drodze aktów wykonawczych związków metropolitalnych nawet na dwunastu obszarach w kraju, została uchylona po wejściu w życie ustawy z dn. 9 marca 2017 r. (Dz. U. 2017, poz. 730) o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Nowa regulacja wyklucza możliwość tworzenia związków metropolitalnych poza Konurbacją Śląską. Do utworzenia związku metropolitalnego w województwie pomorskim jest zatem konieczna odrębna ustawa.

Dotychczasowa współpraca i inicjatywy metropolitalne na terenie OMG-G-S

Zgodnie z art 2. projektu ustawy, wydając rozporządzenia ws. utworzenia i ustalenia granic związku metropolitalnego Rada Ministrów uwzględniła: 1) istniejące formy współpracy gmin oraz powiatów; 2) powiązania funkcjonalne oraz zaawansowanie procesów urbanizacyjnych; 3) jednorodność układu osadniczego i przestrzennego, uwzględniającego więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe.

Trwająca od kilkunastu lat debata nad utworzeniem struktury odpowiedzialnej za koordynowanie współpracy metropolitalnej oraz faktyczne oddolne działania w tym kierunku wskazują na dojrzałość i gotowość przedstawicieli władzy publicznej i jej partnerów do utworzenia na Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot związku metropolitalnego.

O współpracy metropolitalnej na obszarze wokół Gdańska dyskutowano już od początku transformacji ustrojowej. Podejmowano też liczne działania mające na celu usprawnienie wykonywania zadań publicznych na obszarze metropolitalnym. Już w 1991 roku utworzono Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki”, powołany przez miasta Gdynię, Redę, Rumię, Wejherowo, i Gminę Kosakowo (później do Związku przystąpiły jeszcze Sopot, Gmina Wejherowo i Gmina Szemud). Podstawowym zadaniem Związku jest zaopatrzenie wskazanych miejscowości w wodę i odbiór ścieków. Na początku lat 90-tych rozpoczęto też debatę nad delimitacją i utworzeniem Gdańskiego Zespołu Metropolitalnego, który w założeniu miał być odpowiedzialny m. in. za kreowanie strategii gospodarczej metropolii, przygotowanie wspólnego programu promocji, koordynowanie planów zagospodarowania przestrzennego, integrację komunikacji zbiorowej i koordynację działań w zakresie ochrony środowiska. Już po reformie administracyjnej kraju, w 2003 roku powstała Rada Metropolitalna Zatoki Gdańskiej, w skład której weszli prezydenci, burmistrzowie i wójtowie Gdańska, Gdyni, Sopotu, Pruszcza Gdańskiego, Żukowa, Kolbud, Kosakowa, Redy, Rumi i Wejherowa oraz Marszałek Województwa Pomorskiego. Jednym z jej głównych celów było przyspieszenie integracji systemów komunikacji zbiorowej. Ważnym i konkretnym efektem prac Rady Metropolitalnej były konsultacje i opiniowanie projektu zagospodarowania przestrzennego metropolii przygotowywanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, który wypracował roboczy projekt zasięgu terytorialnego obszaru metropolitalnego.

Sprawy metropolii nie były również obojętne przedstawicielom środowiska nauki. W 2005 roku wydano „Manifest Trójmiejski”, którego autorzy nawoływali do podjęcia debaty nad utworzeniem metropolii gdańskiej. Punktem wyjścia dokumentu była teza, że bez organizacji metropolitalnej Trójmiasto będzie rozwijać się wolniej od innych dużych miast polskich. Bezpośrednim efektem opublikowania „Manifestu Trójmiejskiego” było zawiązanie się Społecznego Komitetu na rzecz Metropolii Trójmiejskiej, z udziałem przedstawicieli elit naukowych i biznesu. Dwa lata później został zarejestrowany Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej, w skład którego weszły: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Żukowo,

Kolbudy, Pruszcz Gdański (miasto i gmina wiejska), Reda, Rumia, Kosakowo, Luzino i Wejherowo (miasto i gmina wiejska). Zadaniem związku było zintegrowanie różnych systemów transportu zbiorowego dla ponad miliona osób, czyli połowy mieszkańców województwa pomorskiego, wynegocjowanie wspólnej taryfy, sprzedaży i kontroli biletów.

W 2008 roku władze Gdańska oraz Województwa Pomorskiego podjęły decyzję o dokapitalizowaniu, a przez to zwiększeniu udziałów w Szybkiej Kolei Miejskiej (SKM). Prezydent Gdańska i Marszałek Województwa uznali, że SKM jest jednym z przedsięwzięć najbardziej istotnych dla rozwoju metropolii. Włączenie się samorządu terytorialnego w finansowanie spółki, obok dotychczasowego właściciela – Polskich Kolei Państwowych SA – uznano za niezbędne w celu dalszego rozwoju „naziemnego metra” metropolii. W kolejnych latach do Gdańska i Samorządu Województwa przyłączyły się także miasta Sopot, Gdynia, Pruszcz Gdański i Rumia. Dwa lata później Gdańsk, Samorząd Województwa Pomorskiego, a także miasta Sopot i Gdynia podjęły decyzję o dokapitalizowaniu Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku. Dofinansowanie miało pomóc w sfinansowaniu wartej 400 milionów złotych rozbudowy trzeciego największego lotniska regionalnego w Polsce.

We wrześniu 2011 roku przedstawiciele 15 gmin z północnej części województwa pomorskiego podpisali się pod listem o współpracy w ramach porozumienia „Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów NORDA”. Jako cel porozumienia wskazano realizację Obwodnicy Północnej Aglomeracji Trójmiejskiej, a wykonywanie zadań z zakresu wspólnej gospodarki komunalnej, polityki turystycznej oraz edukacyjnej. Również we wrześniu 2011 roku odbyło się Zebranie Założycielskie Stowarzyszenia Gdański Obszar Metropolitalny (dalej: GOM), na którym 29 samorządów zadeklarowało chęć przynależności do organizacji. Z biegiem czasu i przystępowaniem do GOM kolejnych samorządów (w tym szczególnie ważnych dla integracji metropolitalnej Gdyni i Wejherowa) Stowarzyszenie rozszerzyło swoją działalność zarówno terytorialnie, jak i patrząc przez pryzmat zakresu realizowanych i koordynowanych działań w skali metropolitalnej.

12 kwietnia 2015 r. stowarzyszenie GOM zmieniło nazwę na OMG-G-S, a 14 września 2015 r. podpisało porozumienie z Samorządem Województwa Pomorskiego w sprawie pełnienia funkcji Instytucji Pośredniczącej (IP) we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020). Po uchwaleniu i wdrożeniu przez Zarząd OMG-G-S procedur, wymaganych prawem krajowym

i UE, stowarzyszenie poddało się audytom zakończonym uzyskaniem desygnacji do pełnienia funkcji IP, co miało miejsce w 2016 r.

Związek metropolitalny jako wzmocnienie istniejących struktur współpracy na Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot

OMG-G-S (wcześniej GOM) to funkcjonujące ponad 5 lat stowarzyszenie gmin i powiatów, które powstało w celu zacieśnienia współpracy na rzecz harmonijnego rozwoju całego obszaru metropolitalnego, dzięki jak najlepszemu wykorzystaniu potencjału miast i gmin członkowskich, z poszanowaniem ich odrębności i specyfiki. Cel ten jest realizowany poprzez:

- wymianę doświadczeń i wzajemne wspieranie się w działaniach na rzecz rozwoju;
- implementowanie dobrych praktyk na obszarze współpracujących ze sobą gmin członkowskich;
- realizację wspólnych projektów, służących wzmocnieniu sieci powiązań funkcjonalnych obszaru metropolitalnego;
- wspólne kształtowanie i integrację najważniejszych polityk, mających wpływ na jakość życia mieszkańców;
- podejmowanie działań na rzecz podniesienia atrakcyjności gospodarczej i osiedleńczej regionu.

Najwyższą władzą stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków, w którego skład wchodzi wszystkie samorządy zrzeszone w Stowarzyszeniu. Są one reprezentowane przez swoich przedstawicieli – wójtów, burmistrzów, prezydentów oraz starostów. Głosy uczestników Walnego Zebrania Członków są sobie równe: jeden głos należy się zarówno blisko półmilionowemu miastu Gdańsk, jak i kilkutysięcznym gminom takim jak Ostaszewo, Lichnowy, Sulęczyno czy Linia.

Jako najważniejszy cel Stowarzyszenia OMG-G-S można wskazać wspieranie współpracy i koordynację działań wszystkich podmiotów tworzących metropolię: gmin, powiatów, samorządu województwa, wojewody i agend rządowych, nauki, biznesu, mediów i organizacji pozarządowych. Aby go osiągnąć konieczne jest realizowanie przedsięwzięć o różnym charakterze i zasięgu działania. Stowarzyszenie identyfikuje działania realizowane przez poszczególne samorządy, które są możliwe do realizacji w skali metropolitalnej; wdraża wypracowane wcześniej przez partnerstwo dokumenty strategiczne; a także pełni

funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej: ZIT), nadzorując realizację projektów unijnych dedykowanych obszarom miejskim.

Jako przykłady wspólnych działań realizowanych przez samorzady oraz partnerów OMG-G-S można wskazać:

- Wspólne zamówienia publiczne. Dzięki grupowemu zakupowi energii elektrycznej w ramach współpracy samorządów OMG-G-S osiągnięte oszczędności wynoszą 25-30% w stosunku do stawek z cennika. Zaoszczędzone środki mogą dzięki temu zostać przeznaczone na realizację innych ważnych celów publicznych, bieżących lub inwestycyjnych np. dodatkowe godziny zajęć sportowych w szkołach. Wspólne zakupy obejmują: energię elektryczną, gaz ziemny, paliwo do samochodów służbowych, olej opałowy, usługi pocztowe, urny wyborcze.
- Długofalowym celem stowarzyszenia jest budowa silnego metropolitalnego rynku pracy na obszarze OMG-G-S. Wzmocnieniu potencjału i integracji rynku pracy służą takie projekty jak Metropolitalne Targi Pracy, serwis internetowy pracopolia.pl oraz Program „Wsparcie dla osób aktywnie poszukujących pracy”.
- Budżet Obywatelski w Metropolii. Wzmocnienie potencjału rozwojowego metropolii jest niemożliwe bez zaangażowania społecznego. Jednym z działań Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest akcja „Budżet Obywatelski w Metropolii”. W tym przypadku współpraca samorządów polega na integracji działań informacyjno-promocyjnych i synchronizacji harmonogramów prac nad budżetami obywatelskimi w gminach członkowskich OMG-G-S.

W ramach pełnienia funkcji Związku ZIT Stowarzyszenie nadzoruje realizację przez samorzady oraz partnerów społeczno-gospodarczych OMG-G-S projektów współfinansowanych z RPO WP i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o łącznej wartości ponad 3,6 mld zł. ZIT to instrument finansowy Unii Europejskiej dedykowany wsparciu zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. ZIT-y są realizowane przede wszystkim na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie tj. składających się z różnych jednostek administracyjnych, za które odpowiadają poszczególne samorzady lokalne (gminy i powiaty). Istotą zastosowania tego mechanizmu jest wsparcie projektów ważnych z punktu widzenia rozwoju ośrodków miejskich, mających znaczenie dla całego obszaru funkcjonalnego.

Realizacja wspólnych przedsięwzięć w ramach mechanizmu ZIT ma doprowadzić do wzmocnienia współpracy między samorządami, a także innymi podmiotami tworzącymi metropolię, a w konsekwencji – do lepszego zarządzania obszarami funkcjonalnymi.

W ramach mechanizmu ZIT na terenie OMG-G-S realizowane są projekty takie jak:

- Węzły integracyjne OMG-G-S wraz z trasami dojazdowymi i Systemem Roweru Metropolitalnego;
- Wdrożenie systemu biletu elektronicznego jako narzędzia integracji taryfowo-biletowej transportu publicznego, umożliwiającego wprowadzenie wspólnego biletu;
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek, w szczególności budynków użyteczności publicznej;
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych w OMGGs;
- Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w OMG-G-S;
- Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej;
- Centrum Geriatrii;
- Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

**Utworzenie związku metropolitalnego w województwie pomorskim w kontekście założeń
Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030 oraz Planu
Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do
2030 roku**

Zgodnie z art. 2 projektu ustawy, tworzony przez Radę Ministrów „związek metropolitalny obejmuje spójny pod względem przestrzennym obszar oddziaływania miasta na prawach powiatu Gdańsk, charakteryzujący się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, zamieszkały przez co najmniej 1 000 000 mieszkańców”.

Do podstawowych elementów struktury przestrzennej kraju, będących przedmiotem analiz i oddziaływania polityki publicznej, zalicza się:

- elementy systemu gospodarczego i społecznego,
- infrastrukturę techniczną,
- sieć osadniczą,
- krajobraz (przyrodniczy i kulturowy) oraz
- powiązania funkcjonalne.

Obecnie strategię przestrzennego zagospodarowania kraju reguluje Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (zwana dalej: „KPZK 2030”), przy czym należy mieć również na uwadze następujące dokumenty:

- Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju z dnia 11 stycznia 2013 r. (zwana dalej: „Długookresową Strategią Rozwoju Kraju”),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (zwana dalej: „Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju”).

Jednocześnie planowanie przestrzenne na poziomie województwa pomorskiego opiera się na założeniach wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego do 2030 roku (dalej: PZP WP 2030), a także będącego jego częścią Planu Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do 2030 roku (zwanego dalej: PZP OMG-G-S 2030).

KPZK 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on opracowany zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717). W dokumencie tym przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych 15 lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Zgodnie z założeniami dokumentu, w 2030 r. Polska przestrzeń ma być bardziej niż zintegrowana w układach międzynarodowych. Warszawa i pozostałe ośrodki metropolitalne (w tym obszar obejmujący teren OMG-G-S) będą lepiej powiązane funkcjonalnie (głównie gospodarczo) między sobą, a także z podobnymi obszarami UE. Według wizji autorów dokumentu, Polska w 2030 roku ma być krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym. Ranga instytucjonalna tego dokumentu oraz jego strategiczne założenia oznaczają, że KPZK 2030 pełni kluczową rolę dla delimitacji obszarów funkcjonalnych i wdrożenia działań o charakterze planistycznym w formie opracowania strategii, planów i studiów zagospodarowania przestrzennego. Utworzenie związku metropolitalnego w województwie pomorskim wprost wpisuje się w założenia przyjęte w tym dokumencie.

KPZK 2030 proponuje zerwanie z dychotomią planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym oraz w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych, wprowadza współzależność celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej, wiąże planowanie strategiczne z programowaniem działań w ramach programów rozwoju i programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE, określa działania państwa w sferze legislacyjnej i instytucjonalnej dla wzmocnienia efektywności systemu planowania przestrzennego i działań rozwojowych (w tym inwestycyjnych) ukierunkowanych terytorialnie. W związku z próbą wprowadzenia efektywnej polityki przestrzennej, dokonano w KPZK 2030 próby uporządkowania i usystematyzowania wielu pojęć, które odnoszą się do zagospodarowania przestrzennego kraju i polityki przestrzennej, takich jak zagospodarowanie przestrzenne, obszary funkcjonalne, w tym obszary wiejskie i miejskie, obszary koncentracji problemów o charakterze społeczno-gospodarczym i inne. W sferze wdrożeniowej KPZK 2030 proponuje:

- sukcesywne dokonanie zasadniczego przeorganizowania systemu i wprowadzenie szeregu nowych rozwiązań prawnych i instytucjonalnych pozwalających na budowę spójnego, hierarchicznego układu planowania i zarządzania przestrzennego ukierunkowanego na realizację celów społeczno-gospodarczych wyznaczanych w odniesieniu do przestrzeni;
- wyznaczenie priorytetów inwestycyjnych i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;
- nadanie polityce przestrzennej bardziej europejskiego wymiaru;
- zwiększenie roli koordynacyjnej polityki przestrzennej w stosunku do polityk sektorowych mających największy wpływ na sytuację przestrzenną kraju i poszczególnych terytoriów.

Ideą projektowanych zmian systemowych ujętych w tym dokumencie jest zbudowanie zintegrowanego, wieloszczeblowego skoordynowanego systemu planowania rozwoju, zerwanie z dualizmem planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, zapewnienie przeniesienia celów rozwojowych określonych na poziomie strategicznym docelowo na poziom realizacyjny oraz ochrona interesu publicznego. Obok działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym polityka przestrzenna zmierzająca do osiągnięcia celów nakreślonych w KPZK 2030 ma angażować środki finansowe (krajowe i zagraniczne) przeznaczone na

działania o charakterze inwestycyjnym w ramach innych polityk, w tym w szczególności tych mających wymiar terytorialny. Przede wszystkim w ramach polityki regionalnej i powiązanych z nią działań na rzecz miast czy obszarów wiejskich oraz polityk o charakterze sektorowym, które mają szczególne znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego kraju, takich jak: polityka transportowa, morska, energetyczna, ekologiczna czy klimatyczna.

KPZK 2030 zakłada, że polską przestrzeń za sprawą postępującej integracji europejskiej czekają istotne wyzwania „związane (...) przede wszystkim z procesami globalnymi, w których Polska uczestniczy jako kraj UE o coraz bardziej otwartej gospodarce i społeczeństwie. Mają one charakter polityczny, gospodarczy (budowa konkurencyjności, zapewnienie energii), środowiskowy (zachowanie bioróżnorodności), demograficzny (depopulacja, migracje, starzenie się społeczeństwa), społeczny (budowa kapitału społecznego), a także kulturowy (zmiany wzorców zachowań). Wyzwania te będą miały wpływ na kształtowanie się kierunków i tempa przemian polskiej przestrzeni – tylko na niektóre z tych procesów będzie można wpływać za pomocą krajowej polityki przestrzennej. KPZK 2030 formułuje tezę o przyspieszeniu zmian w polskiej przestrzeni w ciągu najbliższych kilkunastu lat. Przyspieszenie rozwoju i modernizacji Polski spowoduje poważne konsekwencje dla zagospodarowania przestrzennego kraju. Znaczne zwiększenie skali i przyspieszenie procesów inwestycyjnych w zakresie infrastruktury (m.in. dzięki środkom UE), podniesienie konkurencyjności polskiej gospodarki (poprzez zwiększenie zatrudnienia w sektorach o większej wydajności i wartości dodanej) przy wykorzystaniu potencjału intelektualnego i społecznego oraz zmiana modelu życia i konsumpcji (zwiększenie dochodów, zmniejszenie jednostkowego zapotrzebowania na energię, troska o środowisko) objawi się w sferze przestrzennej bardzo szybkimi (w porównaniu z ostatnimi 20 latami) zmianami struktur przestrzennych i relacji między nimi.”

Realizacja wyzwań będzie wymagać tworzenia nowych, adekwatnych struktur, gdyż w dalszej perspektywie czasu nastąpi koncentracja funkcji ośrodków krajowych i europejskich zlokalizowanych w podstawowej sieci ośrodków wzrostu oraz intensyfikacja powiązań funkcjonalnych między nimi. Zdaniem autorów KPZK 2030: „przy założeniu stabilizacji zaludnienia Polski można przypuszczać, że będzie następować koncentracja ludności w ośrodkach rozwijających się i jednocześnie będzie następował odpływ ludności z pewnych obszarów obejmujących zarówno niektóre tereny wiejskie, jak i małe ośrodki miejskie. Procesy te będą wywoływać presję na wsparcie procesów restrukturyzacyjnych

i sanacyjnych w różnych skalach: krajowej, regionalnej i lokalnej (duże miasta, obszary depopulacji)”. W tym kontekście KPZK 2030 wprost zakłada, że osiągnięcie celów i właściwe przygotowanie do nadchodzących wyzwań będzie polegać na tworzeniu warunków do dalszego rozwoju sieci największych miast – motorów wzrostu i procesów rozwojowych w skali kraju, w tym zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, i wprowadzeniu mechanizmów zapewniających spójność i udział w procesach rozwojowych całej przestrzeni Polski, poprzez sprzyjanie procesom dyfuzji rozwojowej w skali kraju oraz w skali regionalnej (wokół miast wojewódzkich i powiatowych). Z treści KPZK 2030 wynika, że „(...) obszary miejskie i obszary wiejskie są więc postrzegane jako elementy dynamicznego układu dopełniające się nawzajem i stanowiące integralną całość społeczno-gospodarczą i przestrzenną.”

Utworzenie związku metropolitalnego w województwie pomorskim koresponduje również z zawartym w KPZK 2030 opisem procesów integracji regionalnej i jej docelowego kształtu w obszarach wokół miast wojewódzkich. Zgodnie z tym dokumentem, integracja regionalna ma przebiegać „w oparciu o wykorzystanie dla rozwoju pozostałych obszarów województwa potencjału miast wojewódzkich (w wyniku procesów dyfuzji rozwoju) oraz specyficznych czynników rozwojowych (przyrodniczych, klimatycznych, kulturowych, związanych z wykorzystaniem surowców energetycznych itp.) poszczególnych terytoriów położonych poza obszarami funkcjonalnymi miast wojewódzkich. Przestrzeń województw staje się przestrzenią zintegrowaną i współzależną – funkcjonują w niej regionalne rynki pracy oraz usług i dóbr wyższego rzędu. Procesy integracji regionalnej przebiegają silniej w województwach, w których znajdują się najsilniejsze ośrodki miejskie.” Do takich ośrodków należą właśnie miasta nadmorskie – Gdańsk, Gdynia, Sopot, które wykorzystując czynniki aglomeracji, przyczyniają się przyspieszenia procesów rozwojowych w strefie ich oddziaływania. Autorzy KPZK 2030 wskazują również na daleko idącą różnorodność terytorium kraju w zakresie rozmieszczenia sił wytwórczych oraz podstawowych wskaźników makroekonomicznych (takich jak PKB i dochód na mieszkańca) pomiędzy poszczególnymi województwami, także w układzie miasto-region. Jednak ich zdaniem „różnice te nie wpływają na perspektywy rozwojowe mieszkańców poszczególnych regionów kraju. Wszystkie obszary miejskie i wiejskie, także te tracące miejsca pracy i zmniejszające liczbę mieszkańców, zapewniają dostęp do podstawowych dóbr (infrastruktura telekomunikacyjna, transportowa, otoczenia biznesu) i podstawowych usług publicznych (edukacja, zdrowie, kultura, sport, turystyka)”. W innym miejscu KPZK 2030 wskazuje, że

„równoczesna koncentracja działalności gospodarczej w największych miastach sieci metropolii oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich wpływa korzystnie na przyspieszenie zmian strukturalnych oraz zwiększenie możliwości kreowania wzrostu i zatrudnienia na tych obszarach”. Należy zatem uznać, że utworzenie związku metropolitalnego w województwie pomorskim nie niesie ze sobą zagrożeń związanych z nieproporcjonalną dystrybucją dochodów w granicach województwa pomorskiego oraz sąsiednich regionów, a także wpisuje się w założenie oparcia wzrostu gospodarczego kraju o obszary funkcjonalne miast wojewódzkich, z korzyściami dla pozostałych części kraju.

Należy również zwrócić uwagę na postępujący trend, zgodnie z którym rola regionów i władz publicznych w regionach w procesach rozwojowych ewaluować będzie od zarządzania środkami unijnymi do kierowania procesami rozwoju regionalnego oraz aktywnego zarządzania polityką rozwoju, a tym samym zwiększenia odpowiedzialności za decyzje podejmowane w zakresie rozwoju regionu. Stworzenie warunków sprzyjających sieciowaniu relacji między samorządem województwa a szeroką gamą parterów zaangażowanych w grę o rozwój wpłynie na zwiększenie udziału społeczności regionalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju danego regionu. Prowadzić to będzie do większej identyfikacji społeczności regionalnej z celami rozwojowymi, a w konsekwencji do rozwoju kapitału społecznego w regionie oraz do kształtowania silnej tożsamości regionalnej.

Autorzy KPZK 2030 zwracają uwagę, że na skutek postępującej urbanizacji w granicach administracyjnych miast oraz w strefach położonych wokół dużych ośrodków mieszka 75-80% ludności Polski, przy czym koncentracja ludności będzie następować zarówno w dużych ośrodkach miejskich kraju, jak i w ich obszarach funkcjonalnych, a najwyższe tempo przyrostu wystąpi na obszarach metropolitalnych. Do dużych ośrodków miejskich napłynie ludność z obszarów wiejskich, osiedlając się w ich obszarach funkcjonalnych – metropolitalnych i regionalnych, rzadziej w centrach. Do zadań władzy publicznej należy wychodzenie naprzeciwko procesowi urbanizacji i tworzenie odpowiednich mechanizmów wsparcia organów odpowiedzialnych za kreowanie na szczeblu regionalnym i metropolitalnym polityk publicznych z długim horyzontem czasowym.

W tym kontekście warto przytoczyć wnioski z międzynarodowych badań porównawczych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Na podstawie danych zebranych w raporcie „The Metropolitan Century 2015”, OECD jednoznacznie stwierdza, że istnienie instytucjonalnych struktur władzy metropolitalnej bezspornie zwiększa

efektywność planowania przestrzennego i zmniejszenia negatywne skutki procesów suburbanizacji. W innym miejscu autorzy raportu OECD podkreślają, że „pozostawianie obszarów metropolitalnych ze starymi strukturami zarządczymi, podzielonymi granicami administracyjnymi (...) spowoduje nie tylko osłabienie potencjału gospodarczego i politycznego tych obszarów, ale również i potencjału państw, w których one funkcjonują”.

W świetle treści KPZK 2030, koncentracji ludności towarzyszyć będzie dalsza koncentracja potencjału rozwojowego, w tym gospodarczego. Rdzeniem krajowego systemu gospodarczego i ważnym elementem systemu europejskiego jest ukształtowana na bazie dużych ośrodków miejskich sieć współpracy miast. Stanowi ona współzależny, otwarty układ sieciowy obszarów funkcjonalnych najważniejszych polskich miast, które są zintegrowane w przestrzeni krajowej i międzynarodowej za pomocą wielokierunkowych silnych powiązań funkcjonalnych w zakresie funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz sektora badawczo-rozwojowego. Wszystkie ośrodki miejskie stanowiące węzły sieci są połączone efektywną (na poziomie co najmniej średnim w skali UE) siecią transportową i teleinformatyczną. Jednocześnie dokument ten wprost stwierdza, że obszar wokół Trójmiasta wchodzi w skład podstawowych węzłów sieci powiązań funkcjonalnych miast w roku 2030, tworząc jednocześnie jednolitą sieć osadniczą.

Powstanie związku metropolitalnego na OMG-G-S jest o tyle istotne, że siła powiązań funkcjonalnych między węzłami sieci w roku 2030 nie ma zależeć wyłącznie od rangi administracyjnej i społeczno-gospodarczej ośrodków, powiązań transportowych między nimi czy też od warunków geograficznych. W warunkach decentralizacji (faworyzującej z jednej strony regiony i ich stolice, a z drugiej obszary metropolitalne) i zmian profilu gospodarczego Polski (przejście w kierunku wysoko wydajnej gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach w przemyśle, który jest przyjazny dla środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym zwiększeniu roli usług rynkowych) duże znaczenie mają takie czynniki, jak jakość zasobów ludzkich oraz potencjału naukowo-badawczego i edukacyjnego oraz system zarządzania w układach terytorialnych. Jak zakłada KPZK 2030, „największe miasta są motorem rozwoju kraju, a równocześnie dobrym miejscem do życia, co jest wspomagane aktywną wielowymiarową polityką miejską.”

Związek metropolitalny w województwie pomorskim zostanie utworzony na obszarze o jednorodnym układzie osadniczym i przestrzennym, a jego kształt uwzględnia więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe. Po raz kolejny można podkreślić, że powstanie związku

ma na celu przede wszystkim zacieśnienie współpracy i doprowadzenie do harmonijnego rozwoju całego obszaru metropolitalnego wokół Gdańska, poprzez jak najlepsze wykorzystanie potencjału miast i gmin członkowskich, z poszanowaniem ich odrębności i specyfiki. Powstanie nowej struktury koordynującej działania w skali metropolitalnej umożliwi wykonywanie zadań (wynikających z art. 12 projektu ustawy) w zakresie: kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju obszaru związku, publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku, współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku, a także promocji obszaru metropolitalnego.

Powstanie związku będzie miało znaczący wpływ na kształtowanie wspólnej polityki komunikacyjnej i zapewnienie warunków właściwego funkcjonowania zintegrowanego systemu biletowego w postaci biletu metropolitalnego, co obejmować będzie przede wszystkim emitowanie i dystrybucję wspólnych biletów metropolitalnych, uchwalanie cen i taryf dotyczących biletów metropolitalnych, podejmowanie z właściwymi organizatorami, operatorami, przewoźnikami współpracy dotyczącej wprowadzenia i funkcjonowania biletów metropolitalnych w publicznym transporcie zbiorowym, rozliczanie przychodów z biletów metropolitalnych, badanie rynku, prognozowanie i planowanie publicznego transportu zbiorowego w kontekście funkcjonowania biletów metropolitalnych.

KPZK 2030 nakłada w stosunku do planów zagospodarowania przestrzennego województw obowiązek określenia polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych. Zgodnie z art. 39 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 poz. 199), granice i zasady zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym określa się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. PZP OMG-G-S 2030, stanowiący część Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, został przyjęty Uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. To pierwszy tego rodzaju dokument w kraju. Plan w sposób przekrojowy odnosi się do całego obszaru metropolitalnego i obejmuje: Gdańsk, Gdynia, Sopot oraz 8 powiatów ziemskich: gdański, kartuski, lęborski, malborski, nowodworski, pucki, tczewski, wejherowski. Jego zasięg przestrzenny, opierając się o rzeczywiste powiązania funkcjonalne w obszarze funkcjonalnym wokół Gdańska, pokrywa się z granicami powiatów zrzeszonych Stowarzyszeniu OMG-G-S.

PZP OMG-G-S 2030 opiera się na założeniu, że dalszy rozwój OMG-G-S musi się opierać na optymalnym wykorzystaniu potencjału wszystkich samorządów metropolii: zarówno dużych miast centralnych, jak i niewielkich gmin wiejskich. Założeniem planu jest wzmocnienie funkcji w odpowiednio ukierunkowany sposób. Jako kierunki zagospodarowania przestrzennego w planie zostały wskazane między innymi: racjonalizacja rozmieszczenia oraz poprawa dostępności infrastruktury społecznej i usług publicznych oraz kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy. Plan przyjmuje zasadę kształtowania zrównoważonej struktury funkcjonalno-przestrzennej i dopasowuje rekomendacje do lokalnych uwarunkowań. Korzystają na tym całe powiaty, jak i miasta powiatowe, których funkcje mają być komplementarne w stosunku do pozostałych części metropolii. Chodzi tutaj o lokowanie inwestycji, tworzenie stref gospodarczych, planowanie sieci placówek odpowiedzialnych za edukację zawodową, działań urzędów pracy, ale też promowanie lokalnych produktów i oferty turystycznej.

Co należy podkreślić, opracowanie i przyjęcie PZP OMG-G-S 2030 nie byłoby możliwe bez zawarcia w czerwcu 2015 r. porozumienia między marszałkiem województwa pomorskiego, prezesem GOM i prezydentem Miasta Gdyni w sprawie współpracy przy sporządzaniu projektu Planu. Umożliwiło to optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i dało gwarancję opracowania dokumentu o najwyższej zawartości merytorycznej.

Podczas Walnego Zebrania Członków OMG-G-S w czerwcu 2016 roku przedstawiciele kilkudziesięciu samorządów zrzeszonych w Stowarzyszeniu opowiedzieli się jednoznacznie za utworzeniem związku metropolitalnego w województwie pomorskim. Niniejszy projekt ustawy wynika jednak przede wszystkim z potrzeby zapewnienia mieszkańcom Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot odpowiedniej jakości usług publicznych i wzmocnienia potencjału rozwojowego całego obszaru. Wielokrotnie podkreślana gotowość przedstawicieli samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych do współpracy w ramach związku metropolitalnego potwierdza, że jego utworzenie ma szansę przynieść liczne korzyści mieszkańcom całego obszaru, regionu oraz kraju.

Zakres przedmiotowy projektu ustawy

Ustawa o związku metropolitalnym w województwie pomorskim w szczegółowym zakresie reguluje kwestie:

- Sposobu ustalania granic i tworzenia związku metropolitalnego,
- Zakres działania związku metropolitalnego i zadań związku;

- Kompetencji, trybu i zasad wyboru władz związku metropolitalnego, a także zasad działania pełnomocnika ds. utworzenia związku;
- Nabywania i gospodarowania mieniem związku metropolitalnego;
- Prowadzenia gospodarki finansowej związku metropolitalnego.

Projekt ustawy zawiera też zmiany w przepisach obowiązujących oraz zmiany w przepisach przejściowych.

Akty wykonawcze do ustawy

Do ustalenia granic związku metropolitalnego w województwie pomorskim oraz utworzenia granic związku konieczne jest wydanie przez Radę Ministrów aktów wykonawczych na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1) i 2) ustawy.

Zgodność z Prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega obowiązkowi notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.